

Knowledge Management for National Award-Winning Researchers of the Faculty of Political Science, Ramkhamhaeng University

Chatchaphanu Yimaon and Wanlada Kanchom

Faculty of Political Science, Ramkhamhaeng University, Thailand

Faculty of Political Science, Valaya Alongkorn Rajabhat University, Thailand

E-mail: chatchaphanu.y@ru.ac.th, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0002-3912-4337>

E-mail: Wanlada@vru.ac.th, ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-3670-6024>

Received 05/03/2024

Revised 29/11/2024

Accepted 29/12/2024

Abstract

Background and Aims: The purpose of this article is to propose Knowledge Management for National Award-Winning Researchers at the Faculty of Political Science at Ramkhamhaeng University. Existing empirical literature on knowledge management identified the characteristics and guidelines for creating a model to encourage academic personnel to participate in a community of practice. This model is the thinking community of “Sacred, Auspicious, and Dramatic words.” From this model, tacit knowledge was transferred to explicit knowledge by words connecting the experience of researchers.

Methodology: Documentary research is used to get accurate information about a piece of tacit and explicit knowledge to create a model to encourage academic personnel to participate in a community of practice. Next, utilize descriptive presentation techniques while analyzing and synthesizing the study's objectives.

Result: Academic personnel participated in a community of practice and proposed explicit keywords from tacit knowledge. These keywords are beneficial to get excellent research and competitiveness for National Award-Winning Researchers.

Keywords: Knowledge Management; National Award-Winning; Researchers as a Community of Practice

การจัดการความรู้สู่การเป็นนักวิจัยดีเด่นแห่งชาติของคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ชัยพันธุ์ ยิ้มอ่อน และ วรณลดา กันต์โถม

คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

หลักสูตรรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์

บทคัดย่อ

ภูมิหลังและวัตถุประสงค์: บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเสนอแนวทางการจัดการความรู้สำหรับนักวิจัยที่ได้รับรางวัลระดับชาติ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง งานวิจัยเชิงประจักษ์ที่มีอยู่เกี่ยวกับการจัดการความรู้ได้ระบุลักษณะและแนวทางในการสร้างแบบจำลองเพื่อส่งเสริมให้บุคลากรทางวิชาการมีส่วนร่วมในชุมชนแห่งการปฏิบัติ แบบจำลองนี้คือชุมชนแห่งการคิดของ “คำศักดิ์สิทธิ์ มงคล และดราม่า” จากแบบจำลองนี้ ความรู้ที่ฝังอยู่ในตัวบุคคลถูกถ่ายทอดไปยังความรู้ที่ชัดเจนโดยใช้คำที่เชื่อมโยงประสบการณ์ของนักวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย: การวิจัยเชิงเอกสารใช้เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องเกี่ยวกับความรู้ที่ฝังอยู่ในตัวบุคคลกับความรู้ที่ชัดเจนเพื่อสร้างแบบจำลองเพื่อส่งเสริมให้บุคลากรทางวิชาการมีส่วนร่วมในชุมชนแห่งการปฏิบัติ จากนั้นเป็นใช้เทคนิคการนำเสนอเชิงพรรณนาพร้อมวิเคราะห์และสังเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา

ผลการศึกษา: บุคลากรสายวิชาการเข้าร่วมชุมชนแห่งการปฏิบัติและเสนอคำสำคัญจากความรู้ที่ฝังอยู่ในตัวบุคคลออกมาเป็นความรู้ที่ชัดเจน คำสำคัญนี้มีประโยชน์ต่อการได้ลักษณะเฉพาะของงานวิจัยที่มีความเป็นเลิศและศักยภาพการแข่งขันที่จะได้รับรางวัลนักวิจัยดีเด่นระดับชาติ

คำสำคัญ: การจัดการความรู้; นักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ; ชุมชนนักปฏิบัติ

บทนำ

การจัดการความรู้เป็นเครื่องมือทางความคิดที่เริ่มใช้ในองค์กรเอกชน ซึ่งเป็นช่วงเริ่มต้นของการใช้เทคโนโลยีที่เรียกว่าคอมพิวเตอร์ เราคงจะพอตั้งสมมติฐานได้ว่า การนำเครื่องมือทางความคิดต่างๆ รวมถึงเทคโนโลยีมาใช้ในองค์กรเอกชนมีจุดประสงค์เพื่อเพิ่มศักยภาพของการแข่งขัน และที่สำคัญคือการลดเวลาทำงาน เหตุผลเป็นเพราะสภาพบริบทที่ขับเคลื่อนองค์กรเอกชน คือ ความเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วที่พร้อมจะทำลายองค์กรที่ไม่สามารถปรับตัวได้ (Branislav et al, 2017: 128).

องค์กรเอกชนที่ได้รับการกดดันจากสภาพแวดล้อมจึงคิดค้นวิธีการทำงานที่รวดเร็วและเต็มไปด้วยประสิทธิภาพ นั่นคือ วิธีการทำงานจากประสบการณ์ของคนที่เคยทำมาแล้ว หรือการเรียนรู้จากความผิดพลาดและเคล็ดลับต่างๆ แต่ปัญหาคือ คนในองค์กรมักจะจัดเก็บความรู้ชนิดนี้อย่างไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย เราจะเห็นตัวอย่างจากโต๊ะทำงานที่เต็มไปด้วยเอกสาร หรือเจอปัญหาเมื่อบุคคลกรคนนี้ลางานหรือลาออก เอกสารหรือข้อมูลที่กระจัดกระจายอยู่จึงพอที่จะเปรียบได้กับกระบวนการทำวิจัยเพราะข้อมูลมีจำนวนมากมายมหาศาล ซึ่งรอเพียงนักวิจัยจัดการความรู้ให้เป็นระบบหรืออยู่ในรูปแบบบทที่ 1 – 5 พร้อมกับเชิงอรรถบรรณานุกรมสำหรับการอ้างอิงแห่งที่มาของความรู้

จากที่กล่าวมาข้างต้น คือ เหตุผลและความจำเป็นที่ต้องใช้เครื่องมือที่เรียกว่า “การจัดการความรู้” (Knowledge Management) เพื่อจัดการความรู้ที่กระจัดกระจายอยู่ในองค์กร ซึ่งอาจจะดำรงอยู่ในรูปแบบของตัวบุคคลหรือเอกสาร ทั้งนี้มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาองค์กรให้มีศักยภาพในการแข่งขัน ดังนั้นบทความเรื่อง การจัดการความรู้สู่การเป็นนักวิจัยดีเด่นแห่งชาติของคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง จึงเป็นการนำเสนอวิธีการเพิ่มศักยภาพการแข่งขันขององค์กรที่นำเอาวิธีการจัดการและการบริหารของเอกชนเข้าไปใช้เพิ่มผลิตบุคลากรที่ได้รับการยอมรับในระดับชาติว่าเป็นนักวิจัยดีเด่นทางด้านรัฐศาสตร์

แนวคิดการจัดการความรู้ (ความรู้คือทรัพย์สิน)

ความรู้เป็นสิ่งที่ต้องจัดการเพราะตามกรอบแนวคิดการจัดการความรู้ ความรู้คือทรัพย์สินชนิดหนึ่งที่มีสถานะเทียบเท่ากับทรัพยากรอื่นๆ ภายในองค์กร เช่น เงิน บุคลากร ยิ่งไปกว่านั้นทรัพย์สินชนิดนี้องค์กรสามารถนำไปเปลี่ยนเป็นเงินได้ หรือทำให้องค์กรได้เปรียบในการแข่งขัน การใช้ความรู้เพื่อบรรลุเป้าหมายดังกล่าวเกิดขึ้นและดำรงอยู่ในประวัติศาสตร์มนุษยชาติมาอย่างยาวนาน ซึ่งพอจะยกตัวอย่างได้เช่น เทคโนโลยีการเดินเรือ ปืน เครื่องมือทั้งสองชนิดมีส่วนสำคัญทำให้ชาติตะวันตกสร้างจักรวรรดินิยมและตั้งอาณานิคมในดินแดนชนพื้นเมือง

ปัญหาที่พบเป็นประจำตามกรอบแนวคิดของการจัดการความรู้ในองค์กร คือ องค์กรมีวิธีการจัดการความรู้ที่ฝังอยู่ในตัวบุคคลอย่างไรให้ออกมาเป็นความรู้ที่ชัดเจน? กับองค์กรมีวิธีการจัดการความรู้ที่ชัดเจนถ่ายทอดไปยังบุคลากรคนอื่นๆ ในองค์กรอย่างไรเพื่อช่วยให้คนในองค์กรทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ? ดังนั้นด้วยการออกแบบนี้จึงเป็นการมองความรู้ที่ดำรงอยู่ในมนุษย์ว่า มนุษย์มีความรู้จากการปฏิบัติเป็นประสบการณ์ ซึ่งเกิดขึ้นจากการทำงานประจำซ้ำๆ เพียงพอจนพวกเขาเรียนรู้และมีเคล็ดลับทำงานให้ได้รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ยิ่งไปกว่านั้นถ้าองค์กรสามารถนำเอาความรู้ประเภทนี้มาใช้และถ่ายทอดไปยังคนอื่นๆ ในองค์กรได้ก็จะยิ่งช่วยลดเวลาและเพิ่มทักษะต่างๆ ให้กับบุคลากรขององค์กรได้

จุดเริ่มต้นของการจัดการความรู้ คือ การกำหนดเป้าหมาย ซึ่งบุคลากรในองค์กรควรจะทำคำตอบร่วมกัน เช่น “องค์กรมาจากที่ใด องค์กรอยู่ในตำแหน่งใด และองค์กรจะได้รับการขับเคลื่อนไปในทิศทางใด” การค้นหาคำตอบข้างต้นจำเป็นที่คนในองค์กรต้องมีความรู้เกี่ยวกับองค์กรเรื่องสภาพแวดล้อมขององค์กร โครงสร้างองค์กร กลยุทธ์ บุคลากรเป็นอย่างดี จากนั้นเรื่องที่ต้องทำต่อมา คือ การกำหนดให้บุคลากรในองค์กรควรจะเขียน “สิ่งที่ต้องทำ” ออกเป็นความรู้ที่ชัดเจน การปฏิบัติเช่นนี้จะช่วยให้บุคลากรคนอื่นๆ ในองค์กรเห็นเทคนิคการทำงาน วิธีการทำงานและสามารถนำไปปรับใช้ให้การทำงานของตนมีความสะดวกรวดเร็วมยิ่งขึ้น (Ermine, 2010: 2) ด้วยวิธีการนี้จะเห็นว่าเป็นเทคนิคการถอดความรู้ที่ฝังอยู่ในตัวบุคคลออกมาเป็นความรู้ที่ชัดเจน และยังเป็นการสื่อสารให้คนในองค์กรนำเอาเทคนิคการทำงานนี้ไปใช้

อิจิโร โนนากะ (Ikujiro Nonaka) กับฮิโรทากะ ทะเกะอุชิ (Hiroataka Takeuchi) ให้ความสำคัญกับวิธีการสื่อสารที่สอดคล้องกับบริบท เช่น การอุปมาเป็นเครื่องมือสื่อสารความรู้ที่ชัดเจนสู่คนอื่นๆ ในองค์กร (Nonaka and Takeuchi, 1995: 11 - 13) ข้อเสนอของพวกเขาก็เหมือนกับเพลโตนักปรัชญาการเมืองชาวกรีกที่นำเสนออุปมาเรื่องถ้ำ (Analogy of the Cave) เป็นเครื่องมือในการสื่อสารที่มีอิทธิพลมาจนถึงการศึกษารัฐศาสตร์ในปัจจุบัน รวมไปถึงการอุปมาเรื่องความรู้ที่ฝังอยู่ในตัวบุคคลเปรียบเหมือนภูเขาน้ำแข็งที่โผล่ส่วนบนพ้นน้ำออกมา แต่ส่วนที่เหลือส่วนล่างขนาดใหญ่ยังคงจมอยู่ใต้น้ำ การอุปมาเพื่อสื่อสารดังกล่าวมีการนำมาใช้ในบริบทการจัดการความรู้ในประเทศไทย เช่น โมเดลปลาทุงจะอยู่ที่การใช้วิธีการการจัดการความรู้สอดแทรกในงานประจำ (วิจารณ์ พานิช, 2549: 8 - 20)

นอกจากนี้ยังมีการจัดการความรู้ 7 ขั้นตอน ได้แก่ 1.วิธีการเริ่มต้นตั้งแต่การบ่งชี้ความรู้ 2.การสร้างและแสวงหาความรู้ 3.การจัดการความรู้ให้เป็นระบบ 4.การประมวลและกลั่นกรองความรู้ 5.การเข้าถึงความรู้ 6.การแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ 7.การเรียนรู้ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ: 2546) ข้อเสนอดังกล่าวเป็นเรื่องที่เข้าใจได้ว่าเป็นการพัฒนาอุปมาให้สอดคล้องกับบริบทของประเทศไทยที่มีองค์กรระบบราชการคอยทำหน้าที่ขับเคลื่อนและพัฒนาประเทศเป็นหลัก ซึ่งจำเป็นต้องกำหนดขั้นตอนเป็นลำดับขั้นตามกรอบแนวคิดแบบเวเบอร์เลียน (Weberian)

จากการทบทวนแนวคิดการจัดการความรู้ข้างต้นทำให้ผู้เขียนบทความเห็นจุดเน้นและวิธีการนำเสนอแนวคิดเรื่องการจัดการความรู้ไปใช้เพื่อเพิ่มศักยภาพขององค์กรและลดเวลาการทำงาน ดังต่อไปนี้

การเพิ่มศักยภาพขององค์กร

จากการทบทวนแนวคิดเรื่องการจัดการความรู้ ผู้เขียนพบว่าการเพิ่มศักยภาพขององค์กรและการลดเวลาทำงานเป็นเรื่อง “การปฏิรูปการทำงาน” ในองค์กร การปฏิรูปการทำงานเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นในบริบทของรัฐธรรมนูญใหม่เพราะสภาพบริบทแต่ละรัฐมีปัจจัยกำหนดแนวทางการปฏิรูปการทำงานของรัฐบาลแตกต่างกัน เช่น ในแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ปัญหาเรื่องประชากรวัยทำงานลดลงกับอัตราการเกิดต่ำ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2562) เป็นปัจจัยที่ทำให้บุคลากรในองค์กรลดลงและจำเป็นต้องมีการปฏิรูปการทำงาน ซึ่งอาจจะใช้วิธีการจัดการความรู้เข้ามาช่วยลดภาระจำนวนงานที่เพิ่มมากขึ้น แต่คนทำงานน้อยลง

การเพิ่มศักยภาพขององค์กรด้วยวิธีการจัดการความรู้เสนอให้เริ่มต้นจากการกำหนดเป้าหมายหรือวิสัยทัศน์ การพัฒนากลยุทธ์และแผนปฏิบัติการเพื่อให้วิสัยทัศน์เกิดขึ้นและเป็นความจริง การเริ่มต้นจากการตั้งเป้าหมายจึงเป็นการสร้างความเข้าใจร่วมกันของคนในองค์กร ซึ่งในบทความเรื่องนี้จะใช้เครื่องมือที่เรียกว่า “การจัดการความรู้” เพื่อพัฒนาศักยภาพของบุคลากรสายวิชาการให้บรรลุเป้าหมาย

ตารางที่ 1 เป้าหมายของคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงเรื่องการจัดการความรู้สู่นักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ สาขารัฐศาสตร์

ปี	เป้าหมาย
1	นักวิจัยที่ได้รับรางวัลวิทยานิพนธ์ดีเด่นแห่งชาติ
3	นักวิจัยที่ได้รับรางวัลผลงานวิจัยดีเด่นแห่งชาติ
5	นักวิจัยที่ได้รับรางวัลนักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ

ยิ่งไปกว่านั้นคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง (คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง. (2565) เป็นสถาบันทางการศึกษาที่จัดการศึกษาเรื่องความรู้ทางการเมืองเป็นเวลา 51 ปี (2516 - 2567) ระยะเวลาดังกล่าวจึงแสดงให้เห็นความรู้ทางการเมืองที่สะสมอย่างยาวนานเปรียบเหมือนภูเขาน้ำแข็งที่มีความรู้ในตัวบุคคลฝังอยู่ใต้ผืนน้ำที่รอการจัดการนำขึ้นมาเพื่อใช้พัฒนาองค์กรและบุคลากรของคณะให้ได้รับรางวัลนักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ สาขารัฐศาสตร์

การดำเนินการจัดการความรู้ลำดับต่อมา คือ การบ่งชี้ความรู้เรื่องนักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ สาขารัฐศาสตร์ วิธีการนี้เป็นการหาความรู้เรื่องคุณสมบัติ ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ทำให้ให้นักวิจัยได้รับรางวัลเป็นนักวิจัยดีเด่น การบ่งชี้ความรู้เรื่องนี้จึงเป็นการกำหนดขอบเขตให้กับการทำงานเพื่อบรรลุเป้าหมาย เพิ่มประสิทธิภาพและลดระยะเวลาการทำงาน ดังนั้นการบ่งชี้ความรู้ในเรื่องนี้ ผู้เขียนบ่งชี้ความรู้ได้สองประการ ได้แก่

1. ความรู้จากที่ฝังอยู่ในตัวบุคคลของนักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ

ความรู้ชนิดนี้เป็นความรู้ที่เกิดจากประสบการณ์ พรสวรรค์ หรือสัญชาตญาณของแต่ละบุคคลในการทำความเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ เป็นความรู้ที่ไม่สามารถถ่ายทอดออกมาเป็นคำพูดหรือลายลักษณ์อักษรได้โดยง่าย เช่น ทักษะในการทำงาน งานฝีมือ หรือการคิดเชิงวิเคราะห์ บางครั้ง จึงถูกเรียกว่าเป็นความรู้แบบนามธรรม ดังนั้นความรู้ที่ฝังอยู่ในตัวนักวิจัยดีเด่นแห่งชาติจึงเป็นความรู้ที่เกิดขึ้นจากประสบการณ์ทำวิจัย การฝึกคิดวิเคราะห์

หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่าเป็นความรู้ที่มาจากประสบการณ์ทำวิจัย ความรู้ประเภทนี้จึงเป็นความรู้ประเภทเดียวกับที่เพลโตนำเสนอในเรื่องโลกแห่งแบบ (Form) ซึ่งจำเป็นต้องใช้ปัญญาในการเข้าถึงความรู้ แบบจึงเป็นจุดเริ่มต้นและถูกถอดออกมาเป็นโลกที่สามารถรับรู้ได้ด้วยประสาทสัมผัสทั้ง 5 ความรู้เชิงประจักษ์เป็นเพียงเงาที่ปรากฏอยู่บนกำแพงถ้ำ (Plato, 2013: 220 - 226)

ภาพที่ 1 รางวัลนักวิจัยดีเด่นแห่งชาติสาขารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

ศาสตราจารย์ ดร.ไชยันต์ ไชยพรกล่าวถึงเหตุผลที่ตนเองได้รับรางวัลนักวิจัยแห่งชาติ (นักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ, 2023) เป็นเพราะการคำนึงถึงการใช้ประโยชน์จากงานวิจัย หรือการทำงานวิจัยเพื่อตอบโจทย์ต่อสังคมในอนาคต เช่น การถ่ายทอดองค์ความรู้ทางปรัชญาการเมืองจะทำให้คนและสังคมมีเครื่องมือสำหรับวิเคราะห์และทำความเข้าใจจิตวิญญาณของตนเอง ที่สำคัญยังเป็นพื้นฐานสำคัญในการทำให้เกิดกระบวนการคิดและเรียนรู้เชิงวิพากษ์และค้นหาประเด็นที่มีความสำคัญในการดำเนินชีวิตอันเกี่ยวข้องกับความรู้ ความดี ความยุติธรรม รูปแบบการเมืองการปกครอง ซึ่งจะเป็นการติดอาวุธทางปัญญาให้กับสังคมได้มีสติไตร่ตรองเรื่องราวต่างๆ อย่างเท่าทันและรอบคอบ ไชยันต์ ฝากข้อคิดถึงนักวิจัยรุ่นใหม่ว่า “ต้องมีใจรัก มีอดทน อดทน มีวินัย ซื่อสัตย์และไม่ย่อท้อ” (เมธาพร ไตรกิจวัฒนกุล, 2566)

2. ความรู้เรื่องคุณสมบัตินักวิจัยดีเด่นแห่งชาติจากงานวิจัย

ผู้เขียนพบงานวิจัยที่ศึกษาคุณสมบัติผลงานวิจัยของนักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ ได้แก่ 1.ทำงานวิจัยให้แตกต่าง หมายถึง การเลือกโจทย์วิจัยที่ไม่มีใครทำ มีการคิดที่แตกต่างและตั้งคำถามแย้ง และองค์ความรู้ต้องไม่ซ้ำเดิม 2.การทำวิจัยอย่างต่อเนื่อง หมายถึง การทำวิจัยที่เกาะติดหัวข้อเดิม และ 3.การทำวิจัยแล้วเกิดประโยชน์ หมายถึง การสร้างความรู้ทางวิชาการ การทำวิจัยแล้วเกิดผลกับกลุ่มเป้าหมาย การทำวิจัยเพื่อผลักดันนโยบาย และ 4.การทำวิจัยที่สามารถบูรณาการงานวิจัยกับงานประจำ (นริศรา พิงโพธิ์สภ, 2562: 113)

ความรู้ชนิดนี้จึงเป็น ความรู้ที่จัดแจ้ง (Explicit Knowledge) คือ ความรู้ที่ถ่ายทอดผ่านภาษาอย่างเป็นระบบ มีรูปแบบที่ชัดเจน ความรู้ประเภทนี้อยู่ในรูปแบบของบทความ คู่มือ หนังสือ ตำรา ความรู้ประเภทนี้มีขั้นตอนและความพร้อมที่จะนำไปปฏิบัติตามได้ เช่น แนวคิดและทฤษฎีการจัดการความรู้ ขั้นตอนการจัดการ

ความรู้ ผลงานวิจัยที่ศึกษาการทำงานวิจัยที่เป็นเลิศของนักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ นอกจากนี้ยังรวมถึงบทสัมภาษณ์ความสำเร็จของการได้รับตำแหน่งนักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ

การลดเวลาทำงาน

การลดเวลาทำงานจึงเป็นวิธีการที่จะส่งเสริมให้บุคลากรทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลในระยะเวลาอันสั้น วิธีการลดเวลาการทำงานให้บรรลุเป้าหมาย คณะรัฐศาสตร์เลือกเอาวิธีการจัดการความรู้มาใช้เพื่อทำงานวิจัยให้ได้รับรางวัลนักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ วิธีการลดขั้นตอนการทำงาน คือ การกำหนดให้บุคคลกรสายวิชาการนำเสนอคำศัพท์จากงานวิจัยที่ของนักวิจัยที่เคยได้รับรางวัลนักวิจัยดีเด่นแห่งชาติมาเพื่อให้บุคคลกรสายวิชาการคนอื่นๆ ทำวิจัยในหัวข้อดังกล่าวเพื่อลดเวลาการค้นคว้า หรือการค้นหาคำประเด็นที่มีคุณสมบัติตามข้อค้นพบของนริสรา พิงโพธิ์สกล การจัดการความรู้ด้วยวิธีการนี้จึงเป็นการตอบโจทย์เรื่องการถอดความรู้ที่ฝังอยู่ในตัวบุคคลออกมาเป็นความรู้ที่ชัดเจน และยังเป็นการถ่ายทอดความรู้ที่ชัดเจนไปยังบุคลากรอื่นๆ ในองค์กร ผู้เขียนเรียกวิธีการจัดการความรู้นี้ว่า ชุมชนนักคิดคำ “ศักดิ์สิทธิ์” “คำมงคล” “คำดราม่า”

ที่มาของวิธีการจัดการความรู้เรื่องชุมชนนักคิดคำ “ศักดิ์สิทธิ์” “คำมงคล” “คำดราม่า” มาจากสถานะของความรู้ ซึ่งจำเป็นต้องมีคุณสมบัติเป็นนามธรรมเพียงพอที่จะเป็นต้นแบบและสามารถสร้างการมีส่วนร่วมให้บุคลากรในองค์กรถ่ายทอดความรู้ที่ฝังอยู่ในตนเองออกมาเป็นความรู้ที่ชัดเจนได้ นอกจากนี้ยังได้รับแรงบันดาลใจจากเอกสารประกอบการอบรมเรื่องเทคนิคเขียนโครงการวิจัยให้ได้ทุน ได้ผลงานวิชาการและได้บริการวิชาการแก่ชุมชนโดยผู้ช่วยศาสตราจารย์ประทีป พิชทองกลาง ผู้เขียนจึงเสนอเป็นเรื่องของคำศัพท์ทางรัฐศาสตร์ ซึ่งเป็นแนวคิดเชิงธรรมธรรมและนักวิจัยทุกคนจำเป็นต้องใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาหัวข้อการวิจัย

ชุมชนนักคิดคำ “ศักดิ์สิทธิ์” “คำมงคล” “คำดราม่า” เป็นวิธีการที่ผู้เขียนใช้ในการจัดการความรู้ตั้งแต่การเก็บรวบรวมความรู้พร้อมทั้งการแลกเปลี่ยนความรู้ที่ฝังอยู่ในตัวบุคคลในคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ซึ่งมีวิธีการดำเนินการเก็บข้อมูลจากบุคลากรสายวิชาการร่วมกันนำเสนอคำสำคัญที่ตนเองเห็นว่าเป็นคำสำคัญที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม หรือเป็นแนวคิด ทฤษฎี ประเด็นการศึกษา งานวิจัยที่เคยได้รับรางวัลงานวิจัยดีเด่นแห่งชาติหรือได้รับการยอมรับในระดับนานาชาติ ซึ่งมีคำศัพท์ที่ได้รับการนำเสนอดังต่อไปนี้

	ชุมชนนักปฏิบัติ “ชุมชนนักคิดคำ “ศักดิ์สิทธิ์” “คำมงคล” “คำดราม่า” ผู้การเป็นนักวิจัยดีเด่นระดับชาติ” คำนำหน้า (คำศักดิ์สิทธิ์) + ประเด็น + กลุ่มเป้าหมาย + คำมงคล + คำดราม่า + พื้นที่
--	---

ภาพที่ 2 ชุมชนนักคิดคำ “ศักดิ์สิทธิ์” “คำมงคล” “คำดราม่า”

คำศักดิ์สิทธิ์

คำนำหน้าชื่อเรื่องวิจัยที่บอกว่า งานวิจัยเรื่องนี้จะ “ทำอะไร”

การพัฒนา...	นวัตกรรมเชิงพื้นที่...
นโยบายการพัฒนา...	การพัฒนายุทธศาสตร์...
ข้อเสนอเชิงนโยบาย...	การจัดการความรู้...
นวัตกรรมเชิงพื้นที่...	การยกระดับ...
การสร้างความเข้มแข็ง	กลไกขับเคลื่อน...
การพัฒนาต้นแบบ...	การสร้างความเข้มแข็ง...
ความคิดทางการเมือง...	การเมืองเปรียบเทียบ...

ประเด็น

การเมืองการปกครอง	ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ	บริหารธุรกิจ
ความคิดทางการเมือง ปรัชญาการเมือง ทฤษฎีทางการเมือง	ระบบการเมืองระหว่างประเทศ โลกาภิวัตน์	ธรรมาภิบาล ลอจิสติกส์
ระบบเลือกตั้ง	สงคราม	การบริหารพื้นที่ต้นแบบ
การพัฒนาประชาธิปไตย	สันติภาพ ระเบียบโลกใหม่	องค์การทักษะแห่งอนาคต

กลุ่มเป้าหมาย

มีลักษณะเฉพาะ/ ด้อยโอกาส/เปราะบาง/ประเด็นเร่งด่วน

คำมงคล

เป็นคำเสริมเพื่อให้ชื่อเรื่องสมบูรณ์ ดูดี เพิ่มความหวังเชิงรูปธรรม

มีส่วนร่วม	ยั่งยืน	มั่นคง
พอเพียง	บูรณาการ	ศตวรรษที่ 21
พลเมืองโลก	เชิงนวัตกรรม	ความยุติธรรม

คำคร่ำมา

ยากจน	ด้อยโอกาส	นอกภาคการศึกษา
รายได้ต่ำ	ไร้ที่พึ่ง	เหลื่อมล้ำ
ความรุนแรง	ชายขอบ	นอกระบบ
ความชอบธรรม	ต่างดาว	พลัดถิ่น

ภาพที่ 3 คำสำคัญต่างๆ ที่ได้จากการอบรมเชิงปฏิบัติการชุมชนนักคิดคำ “ศักดิ์สิทธิ์” “คำมงคล” “คำคร่ำมา”

วิธีการจัดการความรู้นี้เรียกว่า “ตัวแบบชุมชนนักคิดคำ “ศักดิ์สิทธิ์” “คำมงคล” “คำคร่ำมา” ซึ่งมีขั้นตอนในการปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

1. การร่วมคิดคำสำคัญในหัวข้อคำ “ศักดิ์สิทธิ์” เพื่อที่จะบอกว่า งานวิจัยเรื่องนี้จะทำอะไร เช่น การพัฒนาต้นแบบ ข้อเสนอเชิงนโยบาย นวัตกรรมเชิงพื้นที่
2. การร่วมคิดคำสำคัญในประเด็นในสาขาวิชาการเมืองการปกครอง ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ และบริหารธุรกิจ
3. การนำเสนอกลุ่มเป้าหมายที่จะเป็นประโยชน์ต่อสังคม เช่น กลุ่มผู้ด้อยโอกาส ประเด็นเร่งด่วน
4. การร่วมคิด “คำมงคล” เพื่อเสริมให้ชื่อเรื่องสมบูรณ์ เช่น ยั่งยืน บูรณาการ ศตวรรษที่ 21
5. การร่วมคิด “คำคร่ำมา” เพื่อเสริมให้ชื่องานวิจัยส่งผลกระทบต่อผู้อ่าน เช่น ยากจน รายได้ต่ำ ไร้ที่พึ่ง

บทสรุป

บทความเรื่องนี้เป็นการนำเสนอวิธีการจัดการความรู้ของคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงเพื่อพัฒนาศักยภาพบุคลากรสายวิชาให้ได้รับรางวัลนักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ สาขารัฐศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ได้ใช้วิธีการจัดการความรู้ที่เรียกว่า ชุมชนนักคิดคำ “ศักดิ์สิทธิ์” “คามงคล” “คำดราม่า” เป็นวิธีการในการถอดความรู้ที่ฝังอยู่ในตัวบุคคลออกมาเป็นความรู้ที่ชัดเจนพร้อมกับการใช้เป็นวิธีการถ่ายทอดความรู้ที่ชัดเจนไปยังบุคลากรสายวิชาการอื่นๆ ในองค์กรอีกด้วย

เอกสารอ้างอิง

- คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง. (2565). รายงานการประเมินตนเอง. คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- นริศรา พิงโพธิ์สก (2020). การทำงานวิจัยที่เป็นเลิศของนักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ: คุณลักษณะ ความหมายและ ปัจจัยความสำเร็จ. *Journal of Social Development and Management Strategy*, 22(1), 100-122.
- นักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ. (2023). *วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี*. Retrieved December 4, 2023 from <http://th.wikipedia.org/w/index.php?>
- เมธพร ไตรกิจวัฒน์กุล. (3 พฤศจิกายน 2566). ศ.ดร.ไชยันต์ ไชยพร นักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ ประจำปี 2567 สาขารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ กับงานวิจัยที่ตอบโจทย์ทางสังคมและการเมืองการปกครอง. Retrieved December 4, 2023 from: <https://www.chula.ac.th/news/139431/>
- วิจารณ์ พานิช. (2549) *การจัดการความรู้ฉบับนักปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: สุภาพโใจ.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2562). *ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580). พิมพ์ครั้งที่ 2*. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2546). *การใช้กระบวนการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาองค์กรแห่งการเรียนรู้*. Retrieved December 4, 2023 from: <https://www.opdc.go.th/file/reader/dGwxfHw1NjgyfHxmaWxlX3VwbG9hZA>
- Branislav, M., Sandra, N., Davor, N., & Milenko, D. (2017). Evolution of knowledge management. *Industrija*. 45. 127-147. 10.5937/industrija45-13201.
- Chebiego. Boaz. (2021) Knowledge Asset as an Antecedent of Comparative Advantage: A Review of Literature. *International Journal of Managerial Studies and Research*, 9 (12), 58 – 72.
- Ermine, J-L. (2010). Knowledge crash and knowledge management. *International Journal of Knowledge and Systems Science*, 1(4), 79–95.
- Nonaka, I., & Takeuchi, H. (1995). *The Knowledge-Creating Company: How Japanese Companies Create the Dynamics of Innovation*. Oxford University Press.
- Plato Republic. (2013) *Translated by Benjamin Jowett*. Roman Roads Media: Moscow.